

JELGAVAS PILSĒTAS DOME

Jelgavas Valsts ģimnāzija

Reģistrācijas nr. 2819902423

Mātera ielā 44, Jelgavā, LV – 3001, tālr. 63007754; 63023373

E-pasts: vgim@izglitiba.jelgava.lv

Apstiprināti ar 30.08.2019.
direktora rīkojumu Nr.1-9/67

DROŠĪBAS NOTEIKUMI MĀJTURĪBAS UN TEHNOLOĢIJU KABINETĀ IZGLĪTOJAMAJIEM Nr.1-3

Izdoti saskaņā ar
Ministru Kabineta 24.11.2009. noteikumu Nr.1338
“Kārtība, kādā nodrošinām izglītojamo drošība izglītības iestādēs un
to organizētajos pasākumos” 7.1.punktu.

I Nosacījumi darbu veikšanai

1. Patstāvīgu darbu drīkst veikt pilngadīgas personas, kurām ir attiecīga izglītība.
2. Mēbeļu un mācību iekārtu izvietojumam amatu mācības kabinetā jānodrošina ērtības-un darba aizsardzības prasības.
3. Amatu mācības kabinets jānodrošina ar vispārējo un vietējo pieplūdes - nosūces ventilāciju, kura ieslēdzama veicot slīpēšanas, urbšanas, virpošanas darbus.
4. Atbilstošs mikroklimats kabinetos (ieteicamā gaisa temperatūra no 18° C līdz +22° C, bet gaisa mitrums - no 30 līdz 60 %.)
5. Skolotājam jāzina un jāievēro ugunsdrošības noteikumi, jāprot darboties ar ugunsdzēsamajiem aparātiem un jāzina, kur ir tuvākā to atrašanās vieta.
6. Jāievēro personīgās higiēnas noteikumi.
7. Skolotājam jābūt apmācītam pirmās palīdzības sniegšanā.
8. Jāpārzina darba procesā lietojamo iekārtu regulēšana un drošas lietošanas paņēmieni.

II Bīstamie un kaitīgie riska faktori

9. Nepietiekama vispārējā ventilācija.
10. Paaugstināts darba vides troksnis.
11. Putekļu koncentrācija gaisā.
12. Elektriskās strāvas trieciens no bojātiem darbgaldiem, rokas elektroinstrumentiem.
13. Traumēšanās iespēja, saskaroties ar rotējošu instrumentu vai darbgaldu kustošajām daļām.
14. Iespēja traumēties, izmantojot asus darbarīkus.
15. Paaugstināts inficēšanās risks - gripas epidēmiju un saaukstēšanās slimību aktivizēšanās periodā.
16. Ugunsbīstama darba vide.
17. Augsta temperatūra un izdalošās gāzes ugunsgrēka gadījumā.

III Aizsardzības līdzekļi

18. Vispārējā telpas ventilācija.
19. Papildus pieplūdes - nosūces ventilācija.
20. Atbilstošs apgaismojums.
21. Ērts darba vietas iekārtojums.
22. Lokālais apgaismojums - nepieciešamības gadījumā.
23. Ausu aizbāžņi, dzirdes aizsardzības līdzekļi.
24. Respirators.
25. Darba cimdi.
26. Aizsargbrilles.
27. Kokvilnas darba halāts vai priekšauts.

IV Darba aizsardzības prasības uzsākot darbu (mācību stundu)

28. Pirms stundu sākuma jāizvēdina kabinets.
29. Jāpārlicinās, ka ir pietiekams apgaismojums (piem., ja kāda dienas gaismas spuldze ir izdegusi, tad nekavējoties par to jāziņo skolas elektriķim, arī, ja dienas gaismas spuldze rada sīcošu, kaitinošu skaņu, par to jāziņo skolas elektriķim, jo ilgstoša šādas skaņas iedarbība var radīt papildus nervu sasprindzinājumu).
30. Pārbaudīt dienas darbam paredzētos instrumentus un pārlicināties vai darbarīku kāti ir bez plaisām un atskabargām, ar gludu virsmu un paši instrumenti stabili iestiprināti kātos vai rokturos.
31. Ieteicams pirms dienas darbu uzsākšanas pārbaudīt visu darbagaldu un rokas elektroinstrumentu darba kārtību, darbinot tos brīvgtaitā. Ja pamanīts defekts, tad nedrīkst uzsākt darbu pirms tā novēršanas.

V Darba aizsardzības prasības darba laikā

32. Pirms plānoto slīpēšanas, urbšanas vai virpošanas darbu veikšanas - jāieslēdz papildus pieplūdes - nosūces ventilācija.
33. Darba gaitā, atkarībā no tehnoloģiskā procesa rakstura lietojami attiecīgie aizsarglīdzekļi /brilles, respiratori, priekšauti u.c./.
34. Jāseko, lai darba gaitā visiem stacionārajiem darbapaldiem saglabātos drošs stiprinājums.
35. Darbapalds obligāti tiek izslēgts:
  - katrā darba pārtraukumā;
  - nomainot darba instrumentu /griežņi, urbi u.c./;
  - nomainot /nostiprinot/ apstrādājamo detaļu;
  - darbapalda remonta, tehniskās apkopes, regulēšanas u.c. darbu gaitā.
36. Darbapalda izslēgšanas - ieslēgšanas mezgliem jāatrodas brīvi pieejamā vietā. Jānovērš iespēja to iedarbināt ar nejaušu kustību.
37. Darbapaldi, kuru lietošanas gaitā veidojas šķembas, skaidas, dzirksteles, jābūt apgādātiem ar triecienizturīgiem stikla, plastmasas aizsargekrāniem. Ja tādu nav vai tie nav paredzēti - lietojamās aizsargbrilles (aizsargmaskas, sejsegi).
38. Obligāta savlaicīga skaidu u.c. atkritumu novākšana - tā atļauta tikai ar šim nolūkam paredzētiem palīgīdzekļiem, apstādinot darbapaldu.
39. Darbs ar bojātu darbapaldu vai bez attiecīgā aizsargnožogojuma - aizliegts!
40. Ja rodas aizdomas, ka darba gaitā ir radušās problēmas ar elektroaprīkojumu, tad darbs jāpārtrauc un jāizsauc skolas elektriķis. Jāseko, lai periodiski tiktu veikti zemējumu un izolācijas pretestību mērījumi.
41. Elektroenerģijas atslēgšanās gadījumā atslēgt darbapalda elektroiekārtu.
42. Darbā lietot pareizi uzasinātus griezējinstrumentus. Bojātu instrumentu lietošana aizliegta.
43. Pārbaudīt un nodrošināt pietiekamu darbapalda eļļošanu, eļļošanai lietot tikai atbilstošas eļļas.
44. Darbapalda darbības laikā nepadot un neņemt pāri darbapaldam jebkādas priekšmetus, nepievilkst skrūves, uzgriežņus u.c. savienojumu detaļas.
45. Sākoties neraksturīgai vibrācijai, apstādināt darbapaldu. Mēģināt novērst vibrāciju, pārbaudot griezņa un detaļas nostiprinājumu.
46. Izmantojot rokas elektroinstrumentus, strāvas vadam (kabelim) jābūt aizsargātam pret nejaušu bojājumu.
47. Pirms materiālu zāģēšanas ar rokas zāģi, novietot tos uz stingra pamata, izmantot šablonus.
48. Nezāģēt materiālu, atbalstot to pret celi, nelikt roku pie zāģa asmeņa.
49. Darba pārtraukumu laikā neatstāt griezējinstrumentus ar griezējasmēni uz augšu.
50. Uzturēt tīrībā mācību kabinetu visas darba dienas laikā.
51. Darba laikā nenovērst uzmanību uz blakus lietām /sarunām u.c./.
52. Lai balss saites nebūtu noslogotas nepārtraukti - pareizi jāplāno stundas darbs, arī stundas laikā jārod iespēja balsi atpūtināt, jācenšas runāt mierīgā nosvērtā balsī, nepaaugstinot tembru.
53. Lai izvairītos no atrašanās piespiedu darba pozā stāvus, ieteicams rast iespēju stundas laikā arī apsēsties, piemēram, skolēniem atbildot uzdoto mācību vielu vai rakstisku kontrolpārbaudes darbu laikā.
54. Pēc katras mācību stundas obligāti izvēdināt kabinetu, it īpaši pēc darbiem, kuri rada paaugstinātu putekļu koncentrāciju gaisā, kā arī gripas epidēmiju un saaukstēšanās slimību aktivizēšanās periodā (šajā laikā regulāri pēc stundām organizēt mācību kabinetu mitro uzkopšanu).
55. Neatrsties tiešā caurvēja ietekmē - iespējams saaukstēties.
56. Stundu laikā skolotāja pienākums ir paturēt acīs visus skolēnus, būt ļoti uzmanīgam, lai paredzētu, novērstu vai ierobežotu neadekvātas skolēnu darbības.
57. Uzmanīties no aizķeršanās aiz pacēluma pie tāfeles.
58. Starpbrīžos uzturoties skolas gaitenēs, būt uzmanīgam (pastāv iespēja iegūt traumas, ja negaidīti uzskrien skolēns vai aizķeroties un pakrītot nevienādu grīdas līmeņu, slidenu trepju utt. gadījumā).

4

Jelgavas Valsts ģimnāzija DROŠĪBAS NOTEIKUMI
MĀJTURĪBAS UN TEHNOLOĢIJU KABINETĀ IZGLĪTOJAMAJIEM

59. Ugunsgrēka, nelaimes gadījumu un elektrības padeves traucējumu gadījumā rīkoties saskaņā ar iekšējās darba kārtības noteikumiem un atbilstoši instrukcijas „Vispārējās darba aizsardzības prasības ģimnāzijas darbiniekiem” sadaļas - rīcība ārkārtas gadījumos prasībām.

VI Darba aizsardzības prasības darbu beidzot

60. Izvēdināt mācību kabinetu.
61. Pārbaudīt vai pēc izvēdināšanas logi aizvērti.
62. Kategoriski aizliegts atstāt: darba vietā degtspējīgus atkritumus.
63. Izslēgt elektroierīces un apgaisojumu.
64. Aizejot aizslēgt durvis un atslēgu nodot skolas dežurantam.

VIII Noslēguma jautājumi

65. Mājturības un tehnoloģiju skolotājs nodrošina ģimnāzijas izglītojamo, kas piedalās mājturības un tehnoloģiju stundās (turpmāk tekstā – izglītojamie), iepazīstināšanu ar šo noteikumu prasībām ne retāk kā divas reizes gadā: septembrī un janvārī, kā arī pirms tādu jaunu darbību uzsākšanas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību. Izglītojamo iepazīstināšanu ar šo noteikumu prasībām reģistrē e-klases pielikuma veidlapā. Katrs izglītojamais iepazīšanos ar šo noteikumu prasībām apliecina ar ierakstu „iepazinos” attiecīgajā veidlapas ailē, norādot datumu un parakstu.
66. Par šo noteikumu izpildes pārraudzību veic un instruktāžu ierakstus veidlapās kontrolē direktora vietniece izglītības jomā.
67. Šie noteikumi stājas spēkā 2019.gada 1. septembrī.

Direktore

Inese Bandeniece